

bilo moguće da prevale oko 30 kilometara i da nađu još braću sa-
kupljenu. Samo ovaj razlog dovoljan je da se zaključi, da je pogreška
160 stadija, koja se je uvukla u neke grčke kodekse, a da nam drugi
kodeksi i ne govore ništa drugo u prilog 60 stadija. Može se ovdje do-
dati, da Evanđelista Luka kaže, da su dva učenika išla *εις κόμην* in
castellum, kao što prevodi latinska Vulgata; a Marko kaže *εις ἀγρόν*
villam. Emaus je dakle bilo malo seoce. Nije dakle Emaus nikako mo-
gao biti Nicopolis, koji je udaljen 160 stadija, jer je tu bio *πόλις*, a ne
κώμη, kao što kaže Evanđelista. Imade ipak egzegeta, koji pristaju uz
mišljenje, da je Emaus sv. Luke bio udaljen 160 stadija - Nicopolis.
Jos. Flavius (De Bello Jud. VI. 6) govori o nekom Emausu udalje-
nom 60 stadija od Jerusalema. Ovaj Emaus bio je identificiran sa Kou-
beibeh i udaljen je upravo 60 stadija od Jerusalema. Ovo je mišljenje
najvjerojatnije, jer se podudara s najvećim brojem grčkih kodeksa, a
i s tim, što su se dva učenika istu večer mogla povratiti iz Emausa u
Jerusalem.

Ova je radnja O. Golubovića izvedena velikom erudicijom, oso-
bitom umnom oštrinom, vedrom objektivnom kritikom. Ovo je bogati
kontribut egzegezi Novog Zavjeta i Palestinografiji.

U. Talijski, O. F. M.

Mirko Kus Nikolajev: Mostovi elite, bilješke iz političke socio-
logije. Zagreb 1940, 8°, str. 86.

Evropa se ugušila u materiji, u kapitalističkom mehanizmu, u
socijalnoj automaciji. Njen životni organizam je zatrovan. Tko će u
tom socijalnom kaosu dati smjernice rada »Nove Evrope«? Tko će u
nju unijeti i ostvariti načela dostojanstva čovjeka, slobode duha i so-
cijalne pravde? To može učiniti samo elita, koju će odgojiti
radni narod. Ovo je središnja misao knjige. Značajno je, da njen
pisac — inače jedan od istaknutih predstavnika komunizma kod nas
— podvrgava kritici Marxov sustav i odbacuje ga zato, što on ide za
ostvarenjem besklasnog društva, a pri tom zaboravlja čovjeka i nje-
gove potrebe. Pisac odbacuje i ruski komunizam, koji se udaljio od ko-
munističke nauke i stvorio nemoguće stanje — »socijalnu abnormal-
nost«. Ispravno sudi o propadanju demokracije i o uzrocima tog pro-
pada. Ideal prave demokracije vidi u katoličkoj Crkvi, koja je naj-
moćnija međunarodna organizacija na svijetu. Njezin sistem hijerar-
hije, u kojem imadu prednost samo najsposobniji, treba upotrijebiti
kod formiranja nove društvene zajednice, odakle će se uzeti elita.

Ona će morati provoditi načela morala i prava.

Pitamo samo: kakav će biti taj moral? Zar onakav, kakav — po
Kusu Nikolajevu — predstavljaju »krupne moralne ličnosti« Cromwell,
Robespierre, Trocki? Ne bi bilo bez koristi, da je autor поближе prika-
zao, na čemu se taj moral osniva. On nadalje zapaža, da je najveća za-
bluda socijalizma u tom što niječe duhovne elemente, a svijet se može
i mora obnoviti jedino po duhovnim načelima. Pisac odviše nekritički
uzdiže radnika, kao obnovitelja javnog poretka, kao onoga koji jedini
ima smisla za pravdu, te može preporoditi svijet. Način obrađivanja je

nezgodan i nimalo znanstven; u tekstu se listom navode mišljenja raznih auktorata — bez ikakvih bilježaka — a na koncu knjige je dodan popis njihovih djela. — Međutim je sve ovo tapkanje po mraku. Mostove »Nove Evrope može uspješno postaviti samo ona elita, koja će izaći iz duhovnog kraljevstva na zemlji, što se temelji na evanđelju.

Leonardo Kamerlato, ofm.

Grimm Leonard: Der Katholische Christ in seiner Welt, Ein Buch vom katholischen Glauben und Leben für Erwachsene, II. Band: Der Christ und sein Leben, Freiburg i. B. 1941, Herder, 8°, str. X, 410, RM 4,40 (5,80).

Njemački se katolički dušobrižnici brinu, da im vjernici nakon svršenih osnovnih i srednjih škola ne ostanu u životu samo s onim znanjem o svojoj vjeri, što su ga dobili u roditeljskoj kući ili u školi. Kako je danas velik broj roditeljskih kuća gdje se vjerskoj pouci djece ne posvećuje potrebna pažnja, moći će oni koji trebaju svoje manjkavo vjersko znanje upotpuniti ili ga u borbi sa strujama suvremenog bezvjerstva sačuvati, u ovom djelu L. Grimma naći kratko, sažeto, jasno i pregledno obrađen sav poklad kršćanske, dogmatsko-apologetske i moralno-asketske nauke.

Pred nama je II. svezak koji obrađuje moral u najširem značenju toga pojma. Život kršćanskog vjernika od krštenja do posljednje pomasti, dolazi ovdje osvijetljen u prirodnom i natprirodnom obziru. Od izlaganja konačne svrhe do smrti i života u vječnosti, kroz sve faze i u svim okolnostima, prati autor kršćanskog vjernika i poučava ga o kršćanskim krepostima, sakramentima, putevima savršena života, grijehu, nebu, paklu i t. d. Sve jednostavno, da ne kažem popularno, podijeljeno u prijedne grupe, kako ih život razvrstava. Da ovo izlaganje ne bude odviše suhoparno, autor ga nastoji protkati zgodnim primjerima, lijepim opaskama u stihu. Mnogo je brige posvećeno izgradnji smjernica pravoga kršćanskog života u obitelji i društvenoj zajednici.

Djelo može poslužiti roditeljima kao priručnik gdje će za svaku životnu priliku naći uputu, savjet kako im valja postupati i o čemu poučavati. Isto će se tako moći knjigom vrlo uspješno poslužiti vjeroučitelji, dušobrižnici, predstojnici i upravitelji vjersko-nabožnih društva, a napose inteligentni katolici, koji trebaju da svoje vjersko znanje sistematski srede ili da ga po potrebi usavrše. Na osobit će se način moći knjigom poslužiti propovjednici, koji ne uče napamet tuđe gotove propovijedi, nego sami sebi sastavljaju ili čitavu propovijed ili izdašnu okosnicu, koju meditacijom izgrađuju i zaokružuju.

Od navedene cijene daje knjižara 25% popusta za nabavke iz inozemstva. Knjigu mogu najtoplije preporučiti.

Prof. A. Ž.